

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Broholmer

Versjon 1

Gyldig 1.10.2021

**Norsk
Kennel Klub**

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
Generelt.....	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	3
Overordnet mål for rasen.....	3
Rasens populasjon	3
Populasjonsstørrelse.....	3
Gjennomsnittlig kullstørrelse.....	3
Innavlsgrad	3
Matadoravl	3
Hanner og tisper brukt i avl	4
Innhenting av avlsmateriale fra andre land.....	4
Mål og strategi.....	4
Helse.....	5
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	5
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter.....	5
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	5
Prioritering.....	5
Mål og strategi.....	5
Atferd og mentalitet	6
Atferd	6
Mål og strategi.....	6
Eksteriør	6
Overdrevne eksteriørtrekk.....	6
Mål og strategi.....	6
Oppsummering.....	6
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	6
Plan for videre arbeid i klubben	7
Vedlegg	7

Innledning

Rasespesifikk avlsstrategi for broholmer er utviklet av Norsk Kennel Klubs administrasjon. Dokumentet ble deretter sendt på høring til oppdrettere av rasen. Evt. forslag om endringer i dokumentet kan sendes til NKKs helseavdeling.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Vi henviser til Broholmerselskabet (www.broholmeren.dk) for informasjon om rasens historie.

Overordnet mål for rasen

Det overordnede målet for rasen er fysisk og mentalt sunne hunder, som fungerer godt i familien og samfunnet. Det er ønskelig at forekomsten av sykdom er så lav som mulig. Rasen må forvaltes på en slik måte at man bevarer og fortrinnsvis utvider den genetiske variasjonen.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

I Norge er broholmer en tallmessig liten rase. I første del av 2000-tallet ble en del hunder importert til Norge. Først de siste årene har det blitt født kull her til lands:

År	98	05	06	09	10	11	12	13	14	15	16	Totalt:
Antall kull					1				2	3	1	7 (40*)
Importer	1	1	1	2	1	3	1	1				11

*antall valper

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Det har totalt vært født 7 kull av broholmer i Norge. Det første i 2010. Antall kull per år synes å være økende. Høyeste antall valper i et kull har vært 10. Gjennomsnittlig kullstørrelse er på 5,7. Kullstørrelsen varierer mye, med alt fra én til ti valper i kullet.

Innavlsgrad

Gjennomsnittlig innavlsgrad i de norskfødte kullene (7 kull) er på 0,977%. Dette er godt under NKKs anbefalte grense på 2,5% (i snitt for alle fødte kull), noe som er svært positivt. Den reelle innavlsgraden kan dog være noe høyere, i og med at utstrakt bruk av importere kan gi inntrykk av at innavlsgraden er lavere enn den egentlig er.

Den lave gjennomsnittlige innavlsgraden viser at selv om den effektive populasjonen i Norge er veldig liten, er utviklingen bærekraftig på grunn av utstrakt bruk av importere.

Ingen enkeltkull hadde innavlsgrad over NKKs anbefalte grense på 6,25%. Det er svært positivt.

Matadoravl

NKK anbefaler i utgangspunktet at ingen avlsdyr får flere avkom enn tilsvarende 5% av antall valper registrert de siste 5 årene. Broholmer er en så tallmessig liten rase at det sier seg selv

at det ikke er mulig å overholde den såkalte 5%-regelen for denne rasen. Det er likevel viktig at oppdrettere er klar over at det er svært viktig å unngå matadoravl i en rase som er så liten som dette. Det at det skjer en del import av nye avlsdyr fra utlandet bidrar til at populasjonen kan være levedyktig til tross for et lavt antall norske hunder.

Under følger en oversikt over avlsdyr som har kull født i Norge:

Reg. nr	Kjønn	Hundnavn	HD	AD	Antall kull	Antall avkom
SE13743/2011	T	meester ridge freja	A	0	3	19
DK13726/2011	T	lubbe	A	0	1	10
VDH09/1490011	H	amund aus flokvangar	A	0	1	10
DK10942/2010	H	vidar	A	1	1	10
DK20646/2009	T	sejlsigs karla	A	0	2	9
DK08981/2010	H	holger	B	1	1	8
DK07560/2011	H	vilbert	A	0	1	5
DK06752/2012	H	ellebækgårdens manne	C	0	1	4
DK04812/2005	H	broholmer godset's vidar			1	2
S66881/2006	T	kulsvir frida	A	0	1	2
SE12113/2014	H	wargårds wiggo av troldhøj			1	1

Hanner og tisper brukt i avl

Det har totalt vært brukt 7 ulike hannhunder og 4 ulike tisper i avl i Norge. Det er positivt at hannhundene bare har ett kull hver. Matadoravl er ikke et problem hos Broholmer i Norge.

Innhenting av avlsmateriale fra andre land

Det har totalt blitt importert 11 broholmere til Norge siden slutten av 90-tallet. Over halvparten har blitt importert fra Danmark. Resten er importert fra de øvrige nordiske landene. Rasen er avhengig av en fortsatt jevn import av avlsmateriale for å bevare tilstrekkelig genetisk variasjon.

Mål og strategi

- Mål: å bevare, og fortrinnsvis utvide, den genetiske variasjonen i rasen.
 - Tiltak: ideelt sett bør flere ulike broholmere, så lenge de er funksjonelt friske og har et rasetypisk og stabilt gemytt, få et kull (selvsagt under forutsetning av at det er tilstrekkelig etterspørsel til at man kan fine gode hjem). Spesielt gode eksemplarer av rasen, for eksempel eldre, friske hunder som har gitt gode kull tidligere, kan tillates å få opptil tre kull. Ingen individer bør ha mer enn tre kull etter seg.
 - Tiltak: man bør unngå å gjenta kombinasjoner.
 - Tiltak: det må fortsatt skje jevn og fornuftig import av nytt avlsmateriale. Importer bør få bli minst 2 år før de benyttes i avl, slik at man vet mer om hundens egenskaper før genene spres i den norske populasjonen i for stor grad. Et evt. andre eller tredje kull bør avvantes til valpene i det første kullet har rukket å bli gamle nok for HD-røntgen og man i det minste har en viss idé om hvordan de har utviklet seg, fysisk og mentalt.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

I og med at rasen er såpass tallmessig liten, er det begrenset med informasjon om helsesituasjonen hos broholmer. Forsikringsstatistikk er ikke tilgjengelig. Statistikk om HD og AD er hentet ut fra NKKs database.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Hofteleddsdysplasi (tot: 13 hunder)		Albueleddsdysplasi (tot: 12 hunder)	
A	8	0	9
B	2	1	3
C	3	2	0
D	0	3	0
E	0		

Dersom de undersøkte hundene er et representativt utvalg er det god HD- og AD-statistikk for rasen.

Enkelte eiere/oppdrettere rapporterer en ikke-ubetydelig forekomst av hudproblemer hos rasen.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Ifølge enkelte oppdrettere er det et problem at hannhundene er lite villige til å pare, samt at mange tisper går tomme eller får små kull.

Prioritering

- Sykdommer som har stor betydning for hundens velferd må alltid tillegges størst vekt
- Forekomsten av hudproblemer må reduseres
- Øke paringsvilligheten og fruktbarheten hos hundene
- Øke kullstørrelsen

Mål og strategi

- Mål: Redusere forekomsten av hudproblemer
 - Tiltak: hunder som har fått påvist allergi må ikke brukes i avl. Hunder som går på kortison, får «allergivaksiner», har hyppige ørebetennelser eller bare tåler allergifor, må ikke brukes i avl.
- Mål: Holde forekomsten av HD lav
 - Tiltak: så stor andel av hundene som mulig bør røntges. Oppdrettere bør oppfordre sine valpekjøpere til å HD-røntge hundene. Ideelt sett bør kun hunder som er fri for HD brukes i avl, men i en såpass tallmessig liten rase kan det være forsvarlig å bruke enkelte hunder med C-hofter forsiktig, så lenge de pares med en parter som er fri.
- Mål: Holde forekomsten av AD lav
 - Tiltak: så stor andel av hundene som mulig bør røntges. Oppdrettere bør oppfordre sine valpekjøpere til å AD-røntge hundene. Ideelt sett bør kun hunder som er fri for AD brukes i avl, men i en såpass tallmessig liten rase kan det være forsvarlig å bruke enkelte hunder med 1 på albuene forsiktig, så lenge de pares med en parter som er fri.
- Mål: Hundene skal ha generelt god helse

- Tiltak: Kun funksjonelt friske hunder skal brukes i avl.
- Mål: Bedre fruktbarheten
 - Tiltak: Oppdrettere bør frarådes å inseminere når hundene ikke klarer å pare naturlig

Atferd og mentalitet

Atferd

Da broholmer er en tallmessig liten rase har vi lite statistikk over mentalbeskrivelser og lignende. Oppdrettere rapporterer at det er lite atferdsproblemer hos rasen, selv om enkelte er noe «pinglete». Gemyttet er jevnt over svært bra.

Mål og strategi

- Mål: trygge, rolige og sosiale hunder som fungerer godt i familien og samfunnet
 - Tiltak: kun modige, avbalanserte og trygge hunder bør brukes i avl
 - Tiltak: oppdrettere må på best mulig måte informere valpekjøpere om rasens behov og gi råd om oppdragelse.

Eksteriør

Det er ofte ikke mer enn 1-2 deltagende broholmer per utstilling i Norge. Det betyr at vi har litt lite grunnlag for å si noe om hyppig forekommende feil. En del eiere rapporterer at hundene har en tendens til passgang.

Overdrevne eksteriørtrekk

Rasen står ikke oppført i listen over rasespesifikke dommeranvisninger. Rasestandarden beskriver en relativt moderat hund. Per i dag gir ikke rasen inntrykk av å være overdrevet. Rasestandarden bruker ord som kraftig, massiv og stor – det er viktig at dette ikke tolkes som «jo større og kraftigere, jo bedre».

Mål og strategi

- Mål: broholmer skal ha en sunn og funksjonell anatomi
 - Tiltak: i avlsarbeidet bør det legges størst vekt på eksteriørtrekk som er viktige for hundens helse og funksjon
 - Tiltak: eksteriøre særtrekk må aldri overdrives

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

- Mål: å bevare, og fortrinnsvis utvide, den genetiske variasjonen i rasen
- Mål: å redusere forekomsten av hudproblemer
- Mål: at hundene skal pare naturlig og ha god fruktbarhet
- Mål: at hundene skal være rolige, trygge og avbalanserte

Plan for videre arbeid i klubben

Oppdrettere av rasen bør sette seg inn i mål og tiltak nevnt i RAS, og gå sammen om å følge opp de nevnte strategiene.

Vedlegg

Vedlegg 1 – retningslinjer for avl

- Krav for registrering av valper i NKK:
 - Det er ingen rasespesifikke krav for å få registrert broholmer-valper i NKK
- Avlsanbefalinger:
 - Ingen avlsdyr bør få mer enn maksimalt tre kull
 - Avlsdyr bør HD- og AD-røntges
 - Hunder som har fått påvist allergi må ikke brukes i avl
 - For øvrig er det viktig å huske NKKs avlsstrategi pkt. 4.1: *Bare funksjonelt, klinisk friske hunder skal brukes i avl. Hvis nære slektninger av en hund med en kjent eller antatt arvelig sykdom brukes i avl, bør den pares med en hund som kommer fra en familie med lav eller ingen forekomst av tilsvarende sykdom.*